

BŮH JE LÁSKA

(kázání ke křtu)

1J 4,7-12.16-18

Křest znamená významný životní předěl. Z vnějšího pohledu jde o zajímavý církevní obřad nebo rodinnou slavnost. Mnohem více jde ovšem o vnitřní duchovní zkušenost. O to, že se člověk někde na své životní cestě setká s Kristem. A to bytostně a osobně. A toto setkání jej promění. Křest je viditelné vyjádření této vnitřní změny. Viditelným způsobem stvrzuje rozhodnutí jít životem spolu s Ježíšem. Cesty k tomuto rozhodnutí bývají různé a pestré tak, jak pestří jsou lidé a jak pestrý je život sám. A přece je to zkušenost v jistém ohledu vždy stejná, byť jinak prožívaná: Totiž, že se člověk setká s Kristem a řekne mu své *ano*. Dnes jsme z Bible slyšeli, jak o této zkušenosti hovoří apoštol Jan: „*Také my jsme poznali lásku, kterou Bůh má k nám, a věříme v ni*“ (v. 16). K setkání s Kristem vždy neoddělitelně patří setkání s **Boží láskou**. Vždyť právě skrze Krista, Božího Syna, zjevil Bůh svou lásku ke světu a k lidem nejzřetelněji: „*V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jediného Syna, abychom skrze něho měli život. V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako obět smíření za naše hříchy*“ (v. 9-10). Stát se křesťanem tedy znamená jednoduše řečeno poznat Boží lásku a uvěřit v ni. Naše cesty k Bohu, ke Kristu mohou být různé, ale protnou se v této určující zkušenosti. Totiž, že se nás dotkne Boží láska a my se jí otevřeme a uvěříme v ni.

1. Naše představy o Bohu

Apoštol Jan napsal, že **Bůh je láska**. Je to krátké vyznání, ale kolik je v něm obsaženo naděje. Ovšem k tomuto poznání, že Bůh je láska, nevede vždy lehká cesta. Asi každý člověk si tvoří nějakou svou vlastní představu o Bohu. Do této představy se promítá všechno možné. Pro každého člověka je důležité to, co prožil. A to, co prožil, hraje významnou roli i v tom, jak člověk vnímá a představuje si Boha. A to může nejednou naše vnímání Boha pozoruhodně zkreslit. Lidé učiní např. negativní zkušenost s církví nebo s nějakým jejím představitelem, knězem či kazatelem. A toto zranění se celkem snadno přeneso i na Boha, kterého církev či duchovní v očích dotyčného zastupují. Jestli ten Bůh má takové vyznavače, co to musí být za Boha? Pro člověka úzkostně nastaveného může být zase Bůh strašákem, jehož se bojí, přísným soudcem v taláru nebo policistou na přechodu. Pro člověka, který si naopak z ničeho nic nedělá, může být Bůh neškodným a lhostejným staříkem na obláčku. V Novém zákoně se často hovoří o Bohu jak o našem Otci. To na zdůraznění Boží lásky, výchovy a péče. Ale pro některé je představa Boha jako Otce spíše děsivá než nadějná, protože učinili zlou a bolestnou zkušenost se svým vlastním otcem v rodině (alkoholik, tyran, ten, který opustil rodinu atd.). Pro takového člověka není jednoduché přenastavit svou mysl tak, že by se slovem „otec“ dalo spojovat i něco dobrého. Není to zkrátka vždy jednoduché s našimi představami o Bohu. Moc záleží na tom, na základě čeho tyto naše představy vznikají. Proto je tak důležité být doma v Bibli, a především být blízko Ježíše, který nám zjevuje pravou Boží podstatu. Kdo vidí mne, vidí i mého Otce, řekl Ježíš (J 14,9). A jinde je o něm psáno: „*Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl*“ (J 1,18). Boha poznáváme skrze Krista, skrze jeho příběh. Naše životní zkušenosti jsou jistě důležité, ale mohou být i matoucí. Svou představu o Bohu nejde stavět pouze na nich. Boha bezpečně poznáváme jen skrze Krista. Nelze se zbavit dojmu, že když někdy lidé tak rozhodně odmítají Boha nebo se s ním všelijak perou, odmítají vlastně pouze svou vlastní, mnohdy notně zkreslenou, představu o Bohu. Připomínáme si v těchto dnech 500. výročí světové reformace, kterou započal v Německu Martin Luther. V jednom životopisném filmu o něm je scéna, ve které vidíme zoufalého mladého Luthera, který žije jako mnich v klášteře a seč může, snaží se zalíbit Bohu. Ale ať dělá, co dělá, nemůže dojít vnitřního pokoje. Bůh je pro něj spíše noční můrou než milujícím Otcem. V jeho představách byl Bůh přísný soudce, kterému se musíme snažit zalíbit. A tak dělal vše pro to, aby se tomuto přísnému soudci zalíbil. Nakonec si povzdechne: Kéž by raději žádný Bůh nebyl. Když se jej pak jeho zpovědník zeptá, co tedy vlastně hledá, Luther mu odpoví – milosrdného Boha, kterého bych mohl milovat a který miluje mě. Luther měl velice přísného otce, který měl pro svého syna vytýčenou dráhu právníka. Luthera to ale táhlo do klášteře na cestu duchovní. Jeho otcí se to velice nelíbilo. Neovlivnily i tyto okolnosti Lutherovu představu o Bohu? Jeho zpovědník mu nakonec řekl: Hledáš-li milosrdného Boha, pak vzhlížej a připoutej se ke Kristu a poznáš Boží lásku.

2. Bůh je láska

Náš dnešní biblický text také nám dosvědčuje to důležité poznání o Bohu, které tak zoufale hledal mladý Luther. Apoštol Jan to vyjadřuje právě tou krátkou větičkou, vyznáním: *Bůh je láska*. Málokdy v Bibli, pokud vůbec, je Bůh tak bytostně ztotožněn s nějakou vlastností, jako v tomto případě. Bible říká o Bohu mnoho věcí, že je spravedlivý, svatý, mocný, pravdivý, dobrý, milosrdný, věrný atd. Ale jen s jednou vlastností je přímo ztotožněn. Není to jistě bez významu. Právě tímto zdůrazněním je nám ukázáno to nejdůležitější, co o Bohu máme vědět. Totiž, že Bůh *láska*

jest. Pravdivost tohoto výroku dokazuje Jan na příběhu Božího Syna Ježíše: „*V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jediného Syna, abychom skrze něho měli život.*“ (v. 9). Celý příběh Ježíše Krista je vlastně jedním velkým svědectvím o Boží lásce ke světu. Ke světu všelijak nemocnému a pokřivenému. Bůh *poslal, daroval* svého Syna, aby k nám skrze něho přišel život. Život naděje, pravdy, lásky, odpuštění a smíření. Luther se zpočátku bál Boha jako přísného soudce, který toliko po člověku něco žádá, navíc něco, co člověk není s to naplnit, ať se snaží sebevíc. Přišlo mu to kruté a nespravedlivé. Jak může Bůh žádat něco, co člověk není schopen naplnit? Neviděl zatím ještě, že je to vlastně naopak. Totiž tak, že Bůh nám lidem na prvním místě něco dává, než žádá. Ve svém evangeliu Jan napsal: „*Neboť Bůh tak miloval svět, že **dal** svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný*“ (J 3,16). Luther šel zpočátku typicky lidskou cestou v náboženství. Tedy cestou, na které si chtěl svou zbožností a příkladným životem zasloužit Boží lásku a přijetí. V Evangeliu je nám ale ukázána jiná cesta. Cesta vpravdě protikladná. Bůh už tě přece dávno přijal. Ježíš přece přišel, žil, trpěl, byl ukřižován i vstal z mrtvých také kvůli tobě. Proto, abys i ty mohl poznat a prožít Boží lásku a přijetí. Lásku, která se vrcholně obětuje pro tebe, abys i ty poznal pokoj, naději a smíření, které ti chce Bůh darovat. Luther viděl Boha jako přísného soudce, který především po člověku něco žádá. Evangelium ovšem svědčí o Bohu, který především něco dává. Plně se nám otevírá a dává jako Lásku, které se můžeme toliko s důvěrou svěřit. Evangelium je otevřená Boží náruč, kterou se můžeme toliko nechat obejmout. Všechny naše křečovitě snahy se Bohu zalíbit vlastními silami a dojít tak jeho přijetí, jsou jízdou po slepé koleji. Bůh už se přece plně a cele daroval nám lidem, celému světu, každému člověku. Zjevil nám svou naprosto bezpodmínečnou lásku, když pro nás a pro naši záchranu dal svého Syna.

3. Láska nezná strach

Zoufalý Luther se cítil stále před Bohem neohodně, a proto se zákonitě cítil Bohem ohrožen. Boha se velmi bál. Naháněl mu hrůzu. A proto Boha nemohl milovat. Mohl k němu cítit veliký respekt, ale nemohl ho milovat. Nelze milovat někoho, kdo nám nahání bytostnou hrůzu. Lze se ho bát, ale nelze ho milovat. Ale i když to zatím nedokázal prožít, někde hluboko v sobě měl Luther ukrytu ještě jinou představu Boha. Boha milosrdného, který by jej miloval a kterého by mohl milovat i on sám. I když takového Boha zatím nenacházel, z hloubi duše po něm toužil. V našem textu jsme však četli slova: „*Láska nezná strach; dokonalá láska strach zahání, vždyť strach působí muka, a kdo se bojí, nedošel dokonalosti v lásce*“ (v. 18). Strach paralyzuje, ochromuje, dokáže nás pěkně potrápiti. Strach signalizuje, že se nacházíme v nebezpečné situaci, že nám něco hrozí, a že to může být silnější než my, že to nezvládneme, že se stane jistě něco zlého. Apoštol Jan nám představuje Boží lásku naopak jako prostor, ve kterém je možné najít bezpečí. Luther se cítil Bohem bytostně ohrožen. Bible ukazuje Boha, u kterého lze naopak najít bytostné bezpečí. A to vytváří právě jeho láska. Kde se člověk cítí přijat a milován, nějak se aspoň trochu přestává bát. Veškerá naše životní úzkost nakonec nějak vyplývá z pocitu odcizení. Z pocitu, že jsem sám, že sám čelím hrozbám a nebezpečím života, které jsou, proč to nepřiznat, nejednou silnější, než jsem já. Prožitek lásky, toho, že jsem milován, že je tu někdo, kdo je se mnou vždy a všude, a že mě velice miluje, pomáhá přemáhat pocit odcizení a z něj vyplývající úzkost. Evangelium nám chce zvěstovat právě toto nadějně poselství, totiž že nejsme a nemusíme být sami. Že jde s námi Boží láska, Bůh, který se nám cele vydal a daroval. Jestli Ježíš skutečně žil a trpěl pro každého z nás, pak nikdo a nikdy není sám. Ten, který pro nás obětoval všechno, je s námi nějak napořád srostlý.

Dokonalá láska zahání strach, píše Jan. Někdy se své úzkosti a strachy snažíme přebít horečným aktivismem, honbou a snahou se nějak zajistit a zabezpečit, bojem nebo útekem, jak nám tvrdí psychologové. Bible nám ukazuje ještě jinou cestu. A tou je cesta otevřít se a svěřit Boží lásce. Může se to stát tehdy, když i my přijmeme radu Lutherova zpovědníka: Pak vzhlížej a připoutej se ke Kristu a poznáš Boží lásku. Tu lásku, která zahání strach.

Naše dnes pokřtěné sestry vyznávají, že tuto Boží lásku na své životní cestě poznaly a přijaly. Přejme jim, ale i nám všem, aby tato láska přinášela do života pokoj, bezpečí a smíření.